

مقومات معنوی سلامت در الهیات اسلامی

سید مصطفی محقق داماد^۱

چکیده

در الهیات اسلامی، رابطه معنویت و سلامت به نحوی کامل مضبوط و مثبت شده است. هدف مطالعه حاضر بررسی معنویت از مقومات مفهومی سلامت است. تفحص در قرآن مجید و سایر منابع اسلامی نشان می‌دهد که معنویت در الهیات اسلامی عبارت است از معرفت و ایمان به غیب و تبیین توحیدی از نظام هستی و مبتنی ساختن اعمال جوارحی و جوانحی بر همین پایه و بنیان. معنویت در الهیات اسلامی گوهر اصلی دینداری است و صرف تقید و عمل به احکام شریعت یا تقید به اعمال اخلاقی نیست. این معنویت زیربنای عبادات و اخلاقیات است. براساس معرفت اسلامی، معنویت پایه سلامتی جسم و روح است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

واژگان کلیدی

الهیات اسلامی، دین، سلامت، معنویت

۱. دکترای فقه و حقوق و عضو پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، (نویسنده)

Email: mdamad@ias.ac.ir

(مسئول)

مقومات معنوی سلامت در الهیات اسلامی

ارتباط معنویت و سلامت ارتباطی است که همواره منشأ اعطای سلامتی به انسان به‌ویژه انسان بیمار در ورای عالم مادی بوده است. این واقعیت در بستر الهیات به خصوص ادیان ابراهیمی و یهودیان و مسیحیان به‌صورتی کاملاً واضح و به نحوی بسیار کامل‌تر در الهیات اسلامی مضبوط و مثبت شده است. در این پژوهش سؤالات زیر از منظر الهیات اسلامی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد:

۱. معنویت در الهیات اسلامی به چه معنا است؟

۲. آیا براساس معرفت اسلامی، معنویت پایه سلامتی جسم و روح است؟

هدف مطالعه حاضر آن است که نشان دهد معنویت از مقومات مفهومی سلامت است.

مرکز تحقیقات کمپیوتر علوم اسلامی

چیستی معنویت

در قرآن مجید و سایر منابع اسلامی تعبیرات زیادی دیده شده که افراد عامل به شریعت و فاقد آن عنصر اصلی و راز اساسی دینداری، مورد نکوهش قرار گرفته‌اند. در سوره ماعون قرآن مجید به صراحت برخی از نمازگزاران را نفرین فرموده است «فویل للمصلین الذین هم عن صلوتهم ساهون» (ماعون) در این سوره مبارکه به جز نماز گزاردن و انجام ارکان و اعمال نماز به عنصری تذکر داده شده که نماز گزاران بایستی آن را بدان متذکر باشند و در غیر این صورت ساهی و غافل از آن حقیقت محسوب می‌شوند و موجب غضب خداوند خواهند شد و در سوره فرقان فرموده است: «وَ الذینَ إِذَا ذُکِّرُوا بِآیَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ یَخِرُّوا عَلَیْهَا صُمًّا وَ عُمُیَانًا» (۷۳). خروج بر زمین به معنای سقوط بر زمین است و گویا در آیه شریفه